

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **B. E.**, zast. Mgr. Radomírem Bašnárem, advokátem v Brně, Joštova 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 8. 2004, č. j. 28 Az 57/2004 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 6. 8. 2004, č. j. 28 Az 57/2004 - 21 zamítl Krajský soud v Hradci Králové žalobu žalobce – stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 2. 2004, č. j. OAM-31/VL-10-04-2004, kterým žalovaný neudělil stěžovateli azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně vyslovil, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podal stěžovatel včas kasační stížnost.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného spočívající v nesprávném posouzení důvodů pro udělení azylu. Stěžovatel má za to, že důvody, které uvedl v žádosti o azyl jsou dostatečné pro udělení azylu dle ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu. Důvodem odchodu stěžovatele z Mongolska jsou ekonomické problémy. Po smrti rodičů měl stěžovatel existenční problémy, nemohl najít zaměstnání, neboť neměl potřebné vzdělání. V případě návratu se stěžovatel obává toho, že bude opět bez zaměstnání a prostředků obživy.

Stěžovatel se domnívá, že správní řízení trpělo vadami, pro které měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí zrušit, popř. vyslovit jeho nicotnost. Žalovaný porušil ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu, když stěžovateli nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, na základě kterých žalovaný rozhodoval. Rozhodnutí žalovaného je stiženo nicotností ve smyslu ustanovení § 47 odst. 5 správního řádu. V podrobnostech odkazuje stěžovatel na obsah žaloby.

Stěžovatel navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení. Zároveň žádá, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti vyjádřil dne 11. 10. 2004, ve svém podání popřel oprávněnost kasační stížnosti, odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele. Uvádí, že v případě stěžovatele nebyl zjištěn v průběhu správního řízení žádný z taxativně vymezených důvodů udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu, ani žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu humanitárního. Navrhuje zamítnutí podané kasační stížnosti. S přiznáním odkladného účinku nesouhlasí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 109 s. ř. s., a dospěl k závěru, že výše uvedené námitka stěžovatele spočívající v nesprávném posouzení její žádosti není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z předloženého spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 5. 1. 2004 na základě žádosti, v níž stěžovatel uvedl, že má mongolskou státní příslušnost i národnost. Nebyl členem žádné politické strany. O azyl požádal, protože má ve vlasti ekonomické problémy. Pohovor dne 3. 2. 2004 byl proveden za přítomnosti tlumočníka z mongolského jazyka. Stěžovatel do protokolu znovu zopakoval důvody uvedené v žádosti o azyl a dále uvedl, že odjel do ČR s úmyslem najít si práci.

Nejprve zde pobýval na základě turistického víza a později požádal o azyl. V případě návratu se nemá čeho obávat, ale pociťuje ekonomické problémy. Žalovaný na základě provedeného správního řízení vydal dne 13. 2. 2004 rozhodnutí, kterým stěžovateli neudělil azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a současně vyslovil, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že důvodem odchodu stěžovatele byly ekonomické problémy a snaha po legalizaci pobytu na území ČR. V průběhu správního řízení stěžovatel neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, kterou by prokázal, že byl pronásledován ve své vlasti z důvodu právně relevantních pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 13 odst. 1, 2 a ustanovení § 14 žalovaný taktéž neshledal. Současně vyslovil, že se na stěžovatele nevztahuje ve smyslu § 91 zákona o azylu překážka vycestování.

Proti předmětnému rozhodnutí podal stěžovatel dne 25. 3. 2004 žalobu. V této žalovanému stěžovatel vytkl celou řadu procesních pochybení. Dle jeho názoru splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu a taktéž se na něj vztahují překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona.

Krajský soud v Hradci Králové žalobu zamítl kasační stížností napadeným rozsudkem. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí v souladu se zákonem, aniž by shledal vady vytýkané stěžovatelem. Soud konstatoval, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu.

Výše uvedený rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel včas podanou kasační stížností.

V kasační stížnosti stěžovatel uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 s. ř. s., odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel předně namítá důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v přecházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní předpis, který je však nesprávně vyložen.

Stěžovatel má za to, že podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu splňuje.

S tvrzením stěžovatele se Nejvyšší správní soud neztotožňuje.

Při hodnocení důvodnosti předmětné námitky stěžovatele Nejvyšší správní soud vycházel z ustanovení § 12 zákona o azylu. Podle citovaného ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatel v průběhu správního řízení ani řízení před soudem nikdy neuvedl, že by byl v Mongolsku pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, ani že má obavu z pronásledování z některého z důvodů uvedených pod písmenem b) výše citovaného ustanovení.

V žalobě stěžovatel pouze obecně namítal nezákonnost závěru žalovaného o tom, že podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nesplňuje a neuvedl, v jakých konkrétních právních důvodech měla tato nezákonnost spočívat. Krajský soud nepochybil, jestliže závěry konfrontoval s obsahem správního spisu a rozhodnutí žalovaného shledal v souladu se zákonem. Stěžovatel v průběhu celého správního řízení uváděl pouze důvody ekonomické a činí tak i v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry žalovaného a následně i soudu o tom, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Nepříznivá ekonomická situace stěžovatele není důvodem pro udělení azylu.

Žalovaný vycházel v řízení ze žádosti stěžovatele na zahájení řízení o udělení azylu, doplněné ručně psaným prohlášením o důvodech žádosti, a z protokolu o pohovoru provedeného v souladu s § 23 zákona o azylu. Z žádné z těchto písemností nevyplynulo, že by stěžovatel tvrdil některý z právně relevantních důvodů pro udělení azylu.

Namítá-li stěžovatel, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, nelze s ním ani tentokrát souhlasit.

Obecně lze pak poukázat na skutečnost, že udělení tzv. humanitárního azylu neboli azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu je věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž neudělením azylu z humanitárního důvodu nemůže být zkrácen ve svých právech. Institut „případu hodného zvláštního zřetele“ je neurčitým právním pojmem, avšak vlastní rozhodnutí správního orgánu humanitární azyl udělit či nikoliv, je výsledkem správního uvážení.

Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem. Pokud správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl. Problémy stěžovatele způsobené nezaměstnaností nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak nežli jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení humanitárního azylu se jeví vždy konkrétní situace stěžovatele. Stěžovatel se nesprávně domnívá, že důvody, pro které opustil vlast jsou ve vztahu k udělení humanitárního azylu relevantní.

Shodně s názorem krajského soudu Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaný rozhodl o neudělení humanitárního azylu v rozporu se zákonem. Žalovaný nepřekročil meze správního uvážení a své rozhodnutí taktéž dostatečně odůvodnil.

Není tedy naplněn ani kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým

způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Stěžovatel v souvislosti s tímto stížnostním důvodem namítá, že správní řízení trpělo vadami, pro které měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí zrušit, popř. vyslovit jeho nicotnost.

Námitka stěžovatele týkající se porušení ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu, kdy stěžovateli nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, na základě kterých žalovaný rozhodoval a dále námitka spočívající v tvrzené nicotnosti rozhodnutí žalovaného smyslu ustanovení § 47 odst. 5 správního řádu nebyly v průběhu celého správního ani soudního řízení zmíněny a tvoří z tohoto pohledu novum ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s.

Z přiložené žaloby stěžovatele je naopak zřejmé, že výše uvedené námitky nebyly součástí žalobního petitu, ačkoliv stěžovatel odkazoval v podrobnostech na její obsah.

Stěžovatel podal žalobu na standardním formuláři pro žalobce v azylových věcech, který obsahoval pouze obecné výtky týkající se procesních pochybení žalovaného v průběhu řízení.

Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlížel při rozhodování ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí udělení azylu.

Nejvyšší správní soud shodně s názorem krajského soudu konstatuje, že správní řízení nebylo stiženo vytýkanými vadami, pro které by byl soud povinen rozhodnutí žalovaného zrušit. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb. správního řádu, má žalovaný správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel o azyl v průběhu správního řízení uvedl. Citované ustanovení ukládá správnímu orgánu povinnost opatřit si potřebné doklady pro rozhodnutí. Důkazní břemeno v řízení vyplývající z břemene tvrzení vázne však na žadateli o azyl, je tedy na něm, aby věrohodně doložil, že je skutečně pronásledován. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je rozhodnutí žalovaného vydáno v souladu se zákony a je také dostatečným způsobem odůvodněno.

Nejvyšší správní soud neshledal naplnění stěžovatelem uplatňovaného důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Důvody uvedené v kasační stížnosti stěžovatele podřazené pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., nebyly prokázány, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Protože stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému Ministerstvu vnitra, které bylo v řízení úspěšné, náklady řízení nevznikly, respektive je neúčtovalo, a proto rozhodl soud o nákladech řízení, jak výše uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu